

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Instrukcje do projektów

klasa III

PTE
Zakład Szkolenia
i Doradztwa Ekonomicznego
Sp. z o.o. w Lublinie

AUTORZY – EKSPERCI

Marta Wróblewska - Specjalistka ds. Przyrody/Ekologii
Milena Potręć - Specjalistka ds. Przedsiębiorczości
Katarzyna Machałowska - Specjalistka ds. Przedsiębiorczości
Ewa Gałczyńska - Specjalistka ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych
Anna Gołąb - Nauczycielka Edukacji Wczesnoszkolnej
Danuta Chrzanowska - Doradczyni Metodyczna
Kamila Małyszko - Nauczycielka Edukacji Wczesnoszkolnej
Anna Natora - Doradczyni Metodyczna
Tomasz Małyszko - Specjalista ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych
Małgorzata Kępa - Nauczycielka Edukacji Wczesnoszkolnej
Aldona Ryszkowska-Tatara - Specjalistka ds. Przedsiębiorczości
Kinga Sarad-Deć - Pedagog
Agnieszka Tokarska - Nauczycielka Edukacji Wczesnoszkolnej
Michał Adam Roman - Specjalista ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych
Anna Jarczak - Psycholog
Iwona Blicharz - Pedagog
Monika Grzesiak-Chmura - Specjalistka ds. Przedsiębiorczości
Dorota Pyrgies - Psycholog
Aleksandra Kata - Psycholog
Dariusz Głuchowski - Specjalista ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych
Maria Kęska - Specjalistka ds. Matematyki
Małgorzata Wieleba - Specjalistka ds. Matematyki
Anna Ryszkowska - Specjalistka ds. Matematyki
Marta Pietrow - Specjalistka ds. Matematyki
Bożena Jankowska - Doradczyni Metodyczna
Marzena Szulecka - Specjalistka ds. Przyrody/Ekologii
Agnieszka Hankiewicz - Specjalistka ds. Przyrody/Ekologii
Bożena Danuta Gaj-Demczuk - Doradczyni Metodyczna
Danuta Sałęga - Psycholog
Katarzyna Kozłowska - Pedagog
Anna Grabka - Specjalistka ds. Przyrody/Ekologii

Redakcja:

Małgorzata Orzeł, Anna Natora, Danuta Chrzanowska

ISBN: 978-83-936017-2-1

Wydawnictwo:

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Zakład Szkolenia i Doradztwa Ekonomicznego Sp. z o.o. w Lublinie

Druk:

MV Monika Łyżwa, Lublin, ul. Strzembosza 3/3

Projekt okładki i skład:

Artur Żuchowski

Opracowanie graficzne:

Karolina Kowalewska, Maciej Pałka, Tomasz Butkiewicz

Staś i Zosia
w szkole

Projekt społeczny

klasa III

Pomaganie jest przyjemne

Projekt społeczny

Wstęp

Temat „Pomaganie jest przyjemne” oparty jest na metodzie projektu i dramy. Projekt realizowany jest przez okres dwóch miesięcy (październik-listopad) i bierze w nim udział cała klasa III wraz z rodzicami. Cała idea i tematyka pojawia się z inicjatywy nauczyciela. Celem projektu jest zaplanowanie, przygotowanie i wystawienie sztuki teatralnej dla zaproszonych i przybyłych gości. Dochód uczniowie przekazują dzieciom z wybranej placówki szkolno-wychowawczej, gdzie również spektakl będzie prezentowany.

Zapoznamy się z tematem, celem głównym, zasadami i sami (z koordynacją nauczyciela) biorą odpowiedzialność za pomyślność przedsięwzięcia. Przydzielicie role sobie i rodzicom lub członkom rodziny (brat, siostra, wujek, ciocia, babcia, dziadek).

Sposoby realizacji projektu:

LP	Przebieg realizacji projektu	Pomoce dydaktyczne
1.	Wprowadzenie uczniów do tematu projektu;	
2.	Oglądanie i analiza przedstawienia teatralnego realizowanego w klasach starszych;	
3.	Film na temat instytucji charytatywnych (w rolach głównych występują Staś, Zosia i chłopiec)	Film o Stasiu i Zosi, którzy pokazują, że pomaganie jest przyjemne i łatwe
4.	Pomysły dzieci jak mogą pomagać innym;	
5.	Analiza bajki „Pomaganie jest przyjemne” (wyodrębnienie postaci pierwszoplanowych i drugoplanowych, wyodrębnienie kolejności zdarzeń, ocena bohaterów);	
6.	Zapoznanie ze scenariuszem. Przydzielenie ról.	
7.	Spisanie kontraktu nauczyciel-rodzic-uczeń;	
8.	Przygotowanie i udekorowanie sali; Próba generalna w strojach;	
9.	Wystawienie sztuki w szkole.	
10.	Podziękowanie dla przybyłych gości. Wręczenie dyplomów lub” mini oskarów”	

11.	Wystawienie sztuki teatralnej w wybranej placówce opiekuńczo-wychowawczej, przekazanie na ręce opiekuna zebranych pieniędzy lub pomoc rzeczowa na rzecz placówki	
12.	Podsumowanie, wspólne uwagi i dyskusje popremierowe podsumowujące projekt (czy jesteśmy z siebie zadowoleni?, czy warto brać udział w takim przedsięwzięciu?, odpowiedz na pytanie czy pomaganie daje nam satysfakcję?)	

Scenariusz bajki

„Pomaganie jest przyjemne”

POSTACIE:

1. Zajączek
2. Mama zajączka
3. Kłusownik
4. Jeź
5. Dzieciół
6. Grzyby (lub więcej)
7. leśniczy
8. 2 małe liski zgubione w lesie
9. Niedźwiedź jedzący miód z beczki
10. drzewa

SCENOGRAFIA:

Las, drzewa

1 SCENA - LAS

W tle słycać muzykę pełną grozy. Kłusownik zakrada się z włączoną latarką i zakłada wnyki, przykrywa je liśćmi i odchodzi.

2 SCENA - NORKA ZAJĄCZKA

(Mama krząta się po kuchni i przygotowuje śniadanie. Mały zajączek wyleguje się w łóżku.)

ZAJĄCZEK

(przeciągając się)

Ale się dzisiaj nie wyspałem.

MAMA ZAJĄCZKA

Wstań zajączku! Pomóż mi przygotować śniadanie!

ZAJĄCZEK

Nie chce mi się!

MAMA ZAJĄCZKA

Wstawaj szybko!

ZAJĄCZEK

Nie będę pomagał nie będę jadł śniadania! (wychodzi)

3 SCENA – SPACER ZAJĄCZKA

(Zajączek idzie zły po lesie, w tle słychać śpiew ptaków i stukanie dzięcioła)

DZIĘCIOŁ

(stuka w drzewo)

ZAJĄCZEK

Wszyscy się mnie czepiają i czegoś ode mnie chcą! Jeszcze ten dzięcioł! Co to za hałas? Stuka i stuka, całe dzień stuka, głowa mi pęka. Ja już z tobą zrobię porządek! *(rozgląda się za kamykiem, podnosi z ziemi, wyciąga procę z kieszeni, i strzela w kierunku dzięcioła)*

DZIĘCIOŁ

Ty łobuzie! Mogłeś mi zrobić krzywdę! Ja tu leczę chore drzewo, które zaatakowały korniki! Uciekaj stąd!

ZAJĄCZEK

Ale z niego mądrala! *(z przekąsem)* Wielki lekarz, pomaga. Hałasuje, nie pomaga. *(idzie dalej nucąc pod nosem dowolną melodię)*
(depcze grzyby)

GRZYBY

(przewracając się)

Aj! Nie kop nas! To boli! Nie rób nam krzywdy! My też jesteśmy mieszkańcami lasu.

ZAJĄCZEK

(wzruszając ramionami)

Phi, też mi mieszkańcy!

ZAJĄCZEK

(siadając na trawie)

Ale jestem głodny! *(smutno)* Mogłem zjeść śniadanie w domu.

(w tle słychać popiskiwanie, płacz małych lisków zagubionych w lesie)

ZAJĄCZEK

(nadstawia uszu)

MAŁE LISKI

(z płaczem)

Gdzie jest nasza mama? Zgubiłyśmy drogę do domu. Pomóż nam! Prosimy!

ZAJĄCZEK

(pogardliwie)

Co mnie to obchodzi? Jestem głodny! *(zastanawiając się)* Pomogę wam znaleźć mamę, jeśli dacie mi coś do zjedzenia.

MAŁE LISKI

(z płaczem)

My nic nie mamy, same jesteśmy głodne.

ZAJĄCZEK

(pogardliwie)

W takim razie radźcie sobie same! *(odchodzi)*

ZAJĄCZEK

Muszę coś zjeść, brzusek mnie boli *(rozgląda się)*

(Zajaczek zauważa niedźwiedzia siedzącego w trawie, trzymającego w łapach dzban z miodem)

ZAJĄCZEK

(nagle wpada na pomysł jak zdobędzie pożywienie, skrada się cicho do niedźwiedzia, wyciąga z kieszeni papierową torbę, nadmuchuje ją i z całej siły uderza w nią. Rozlega się hałas. Przestraszony niedźwiedź podskakuje i wypuszcza słoik z miodem z rąk. Zajaczek podbiega do dzbanka i zjada miód.)

NIEDŹWIEDŹ

(odwraca się i krzyczy zdezorientowany)

Co to było? Co się stało! Mój miód rozlany!

(zauważa zająca)

Ty urwisie! Zobacz co się przez ciebie stało. Żartów ci się zachciewa! Ja ci zaraz pokażę! *(goni zająca)*

(zajac ucieka i wpada we wnyki, słysząc trzask metalu)

4 SCENA ZAJĄCZEK WPADA W PUŁAPKĘ

ZAJĄCZEK

(użalając się nad sobą)

Aj! Co się stało? Jak boli! Nie mogę się ruszyć, coś trzyma moją łapkę! Pomocy! Pomocy! Pomocy! Niech ktoś mi pomoże! *(płacze, w oddali słysząc odgłosy grzmotów burzy)*

5 SCENA - POMOC ZWIERZĄT

(podchodzą liski)

MAŁE LISKI

(ze współczuciem)

Zajączku co ci się stało? Jak możemy ci pomóc?

ZAJĄCZEK

(z płaczem)

Wpadłem w pułapkę i nie mogę się wydostać.

(Liski próbują bezskutecznie otworzyć wnyk, w oddali słychać stukanie dzięciola, zajączek cały czas szlocha)

MAŁE LISKI

(krzyczą)

Panie Dzięciole! Panie Dzięciole! Tutaj! Potrzebujemy pomocy!

DZIĘCIOŁ

(przylatuje)

Kto mnie wołał? Co się stało?

MAŁE LISKI

Zajączek został uwięziony!

DZIĘCIOŁ

(przygląda się)

Tutaj może pomóc tylko ktoś bardzo silny. Pofrunę poszukać niedźwiedzia.

(Dzięcioł wraca z niedźwiedziem, liski pocieszają zająca)

NIEDŹWIEDŹ

Kto mnie wołał? Potrzebujecie kogoś silnego? Dobrze trafiliście *(pręży muskuły)*.
(spoglądając na zajączka)

Aaaa, to ten urwis! Co się stało?

MAŁE LISKI

Zajączek wpadł w pułapkę. Ma uwięzioną łapkę, trzeba mu pomóc.

NIEDŹWIEDŹ

(zapiera się, rozciąga wnyki i uwalnia zająca)

ZAJĄCZEK

(zawstydzony i zakłopotany)

Bardzo wam dziękuję, bez was bym sobie nie poradził. Przepraszam was, że byłem dla was taki niemiły.

SCENA 5 - WYPROWADZENIE KLUSOWNIKA Z LASU

W tle słychać muzykę pełną grozy. Klusownik zakrada się z włączoną latarką i zagląda do wnyków. Zza krzaków wychodzi leśniczy.

LEŚNICZY

W końcu cię dopadłem! Już nigdy nie skrzywdzisz żadnego zwierzęcia! *(goni go)*
(kłusownik biegnie, potyka się o konar drzewa, przewraca się na jeża)

KŁUSOWNIK

Aj! Aj! Aj!

JEŻ

Ojej, co się dzieje?

(kłusownik odbija się od jeża i wpada w ręce leśniczego, leśniczy wyprowadza go z lasu)

LEŚNICZY

Dopóki się nie zmienisz nie masz wstępu do lasu.

6 SCENA – NORKA ZAJĄCZKA MAMA I ZAJĄCZEK

(Do norki wchodzi zajaczek, ma obandażowaną łapę).

MAMA ZAJĄCZKA

Co się stało?

ZAJĄCZEK

Mamo nie uwierzysz, co mi się przydarzyło. Wpadłem w pułapkę, ale pomogli mi przyjaciele. Bez nich nie dałbym sobie rady. Jest mi wstyd, bo oni mi pomogli a ja byłem dla nich taki niedobry. I dla ciebie też byłem niemiły mamo. Przepraszam Ciebie.
(przytula mamę)

MAMA ZAJĄCZKA

Wiele się dzisiaj nauczyłeś.

ZAJĄCZEK

Tak, już zawsze będę pomagał innym. A tobie najbardziej.

ZAKOŃCZENIE

(Wszyscy aktorzy wychodzą na scenę, recytują lub śpiewają na własną nutę)

„Tra la la, każdy tu przyjaciół ma

Tra la la, tra la li możesz pomoc nam i ty

Wiemy o tym, to niezmiennie

Pomaganie jest przyjemne”

Scenariusz zajęć dla klasy III do projektu Pomaganie jest przyjemne

Temat: Poznajemy bajkę „ Pomaganie jest przyjemne „

Cele dla Ciebie

- poznaję bajkę :Pomaganie jest przyjemne”,
- przydzielam role uczniom i rodzicom,
- potrafię współpracować w grupie,
- szanuję wypowiedzi innych,
- poznaję zasady udziału w dyskusji,
- uczę się empatii.

Metody i formy pracy

Praca indywidualna i grupowa, oglądanie filmu, rozmowa naprowadzająca (pytania-odpowiedzi), wypowiedzi dzieci, wykonanie i uzupełnienie tabeli;

Przebieg zajęć

1. Powitanie. Wprowadzenie do tematu:
 - co to jest baśń?
 - czy uczniowie znają bajki?
 - uczniowie podają przykłady ulubionych bajek;
3. Nauczyciel czyta bajkę ”Pomaganie jest przyjemne”,
4. Nauczyciel rozdaje tekst dzieciom.
5. Głośne czytanie tekstu przez dzieci z podziałem na role.
6. Wyodrębnienie przez dzieci postaci pierwszoplanowych i drugoplanowych. Wypisanie postaci w tabeli do zeszytu.
7. Ocena zachowania każdej z postaci. W tabeli uczniowie wypisują imiona postaci z podziałem na pozytywną i negatywną
9. Nauczyciel przydziela role dzieciom i rodzicom i rozdaje egzemplarze scenariusza.
10. Podsumowanie i ocena pracy uczniów.

Temat: Przygotowanie elementów scenografii do bajki

Cele dla Ciebie

- starannie wykonuję przydzielone zadania,
- stosuję zasady współpracy w grupie,

Metody i formy pracy

Działalność praktyczna, oglądowa, praca grupowa;

Przebieg zajęć

Uczniowie od początku zainicjowania projektu gromadzili różne materiały potrzebne do wykonania scenografii, w tym recyklingowe (niepotrzebne kartony, papier, butelki plastikowe, ścinki materiałów, złotka po waflach, itp.). Dzieciom może pomóc nauczyciel lub rodzic za zdolnościami plastycznymi.

1. Powitanie,
2. Podanie tematu zajęć - Oglądanie na Internecie przykładowych elementów scenografii.
3. Zapoznanie z celami zajęć
4. Zaprojektowanie i ustalenie, jakiej wielkości elementy scenografii mają być wykonane. (planowanie pracy)
3. Podział klasy na grupy.
4. Wykonanie elementów scenografii :
 - Każda z grup dobiera odpowiednie elementy do wykonania zadania.
 - Grupa wykonująca wykonuje dekoracje z kartonów, okleja, szkicuje i ozdabia farbami..
8. Sprzątanie miejsca pracy.
9. Prezentacja i ocena wykonanych prac
10. Ustalenie jakie elementy dekoracji zostały do wykonania wspólnie z rodzicami.

Temat: Spisujemy kontrakt.**Cele dla Ciebie**

- podpisuję kontrakt z nauczycielem i rodzicami,
- zobowiązuję się dotrzymać warunków kontraktu,
- uczę się współodpowiedzialności za efekty pracy zespołowej.

Metody i formy pracy

Pogadanka, dyskusja, burza mózgów, praca indywidualna i zespołowa,

Przebieg zajęć

Nauczyciel kilka dni wcześniej telefonicznie zaprasza rodziców (rodzeństwo lub dziadków, w zależności, kto z rodziny wyraził zgodę na udział w sztuce teatralnej) na zajęcia. Podaje dokładną datę i godzinę.

1. Powitanie. Podziękowanie rodzicom za przybycie.
2. Przypomnienie tematu, celu projektu.
3. Ustalenie z rodzicami i uczniami etapów i terminu realizacji projektu.

4. Ustalenie harmonogramu realizacji zadań.
5. Ustalenie czynności i kto za nie odpowiada (uczeń, nauczyciel).
6. Pogadanka, jak należy wywiązać się z powierzonego zadania.(Aby każdy dotrzymał słowa i dobrze przygotował się do realizacji projektu podpiszemy wspólne zobowiązanie, umowę, kontrakt).
 - Co to znaczy podpisać z kimś umowę?
 - Kto powinien ją podpisać?
 - Kiedy należy spisać umowę z drugą osobą?
 - Jakie zobowiązania należy tam zapisać?
 - Uczniowie wymieniają swoje zobowiązania podczas realizacji projektu.
 - Rodzice wymieniają swoje zobowiązania podczas realizacji projektu.
 - Nauczyciel wymieniają swoje zobowiązania podczas realizacji projektu.
7. Wspólne opracowanie kontraktu (załącznik nr 1, nr 2, nr 3)
8. Podpisanie kontraktów i umieszczenie na tablicy klasowej
9. Podziękowanie rodzicom/członkom rodzin za przybycie.

Przykładowe kontrakty

Kontrakt zawarty między:	
Uczniowie	Nauczyciel
1. Ustalamy termin realizacji projektu; 2. Ustalamy poszczególne etapy wykonywanych zadań, terminy konsultacji; 3. Ostateczne decyzje podejmujemy przez głosowanie- decyduje większość głosów; 4. W razie potrzeby zwracam się zapytaniem do nauczyciela;	1. Koordynuje pracę uczniów; 2. Ustalam cotygodniowe konsultacje i próby; 3. Monitoruję efekty pracy na każdym etapie, aby dotrzymać terminu realizacji przedstawienia
Data i podpis	Data i podpis

Kontrakt zawarty między:	
Uczniowie	Rodzice (rodzeństwo, dziadkowie)

<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalamy termin realizacji projektu; 2. Pomagamy w wykonywaniu scenografii, rekwizytów i strojów (na zajęciach technicznych); 3. Bierzemy udział w próbach; 4. Projektujemy i wykonujemy zaproszenia i plakaty reklamujące przedstawienie; 5. W razie potrzeby zwracam się zapytaniem do rodziców; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalamy termin realizacji projektu; 2. Pomagamy w wykonywaniu scenografii, rekwizytów i strojów (na zajęciach technicznych); 3. Bierzemy udział w próbach; 4. Pomagamy wykonać zaproszenia i plakaty reklamujące przedstawienie i rozwieszamy je; 4. Zawsze w razie wątpliwości służę pomocą;
Data i podpis	Data i podpis

Kontrakt zawarty między:	
Rodzice (rodzeństwo, dziadkowie)	Nauczyciel
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalamy cotygodniowe konsultacje i próby; 2. Pomagamy w wykonywaniu scenografii, rekwizytów i strojów (na zajęciach technicznych); 3. Bierzemy udział w próbach; 4. Pomagamy wykonać zaproszenia i plakaty reklamujące przedstawienie i rozwieszamy je; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalę cotygodniowe konsultacje i próby; 2. Koordynuję pracę;
Data i podpis	Data i podpis

Staś i Zosia
w szkole

Projekt matematyczny

klasa III

Dotleniony matematyk

Projekt matematyczny

Cel główny projektu: Zastosowanie praktycznych umiejętności matematycznych w życiu codziennym. Uświadomienie celowości uczenia się.

I. Zapoznanie z metodą projektu.

II. Wprowadzenie w tematykę gier: ulubione gry dzieci (planszowe, komputerowe, inscenizacyjne, dramowe, i, in.)

III. Sformułowanie tematu projektu na podstawie rozmów na temat matematycznych umiejętności praktycznych, jakie posiadają dzieci i ich użyteczności w życiu codziennym ustalenie tematu: „Dotleniony Matematyk”.

L.P.	Przebieg	Pomoce dydaktyczne
Etap początkowy – wprowadzenie		
1.	Podział klasy na zespoły 7-8 osobowe i ustalenie zasad pracy w zespole: - Kto będzie liderem? - Jak będziemy podejmować decyzje (jednogłośnie, większością głosów)? - Jak będziemy rozwiązywać konflikty? - Jakie zasady będą obowiązywać (pracują wszyscy, dyskutują, wszyscy słuchają lidera, każdy ma prawo głosu, ostateczną decyzję podejmuje lider, i.in.)	Emotikony
2.	Zawarcie kontraktu (między zespołami a nauczycielem)	Kontrakty
3.	Podział zadań w zespole	Tabela z podziałem zadań
Etap realizacji		
4.	Przypomnienie ulubionych gier planszowych	Gry przyniesione z domu, wypożyczone ze świetlicy,

5.	Konstruowanie gry planszowej z zastosowaniem liczenia. Tworzenie instrukcji.	Arkusze papieru, flamastry, pionki, kostki do gry, kolorowy papier, klej,
6.	Zabawy z wykorzystaniem skonstruowanych gier.	
7.	Zapoznanie z grą komputerową przygotowaną w projekcie lub przez nauczyciela	Gra komputerowa, komputery, gra „Dotleniony Matematyk”
8.	Spotkanie z leśnikiem (lub innym ekspertem, zależnie gdzie będzie się odbywać gra terenowa)	Zaproszenie dla eksperta, sala na spotkanie, pytania do eksperta,
9.	Wykonanie zdjęć terenu	Aparaty fotograficzne
10.	Tworzenie gier terenowych przez zespoły	Arkusze papieru, flamastry, pionki, kostki do gry, kolorowy papier, klej,
11.	Gra terenowa	List – zaproszenie do gry od Stasia i Zosi (ew. maskotki), niezbędnik Stasia i Zosi (plecak z wyposażeniem na grę: koperty z zadaniami,
etap końcowy – podsumowanie		
12.	Sprawozdanie	Zdjęcia z realizacji projektu, rzutnik, ekran
13.	Opublikowanie opracowania gier na stronie internetowej szkoły	Strona internetowa szkoły, opisy gry

14.	Ewaluacja projektu. Ocena zaangażowania poszczególnych uczniów w realizację projektu.	Rozmowa, informacja zwrotna nauczyciela, Kosz i Walizka
<p>Uwaga! Do prezentacji przebiegu projektu potrzebna będzie dokumentacja fotograficzna z poszczególnych etapów realizacji.</p>		

Uzupełnij tabelę chmurkami. Chmurki wytnij z następnego strony.

Potrafię	Nie potrafię

Wyrażam swoje zdanie

Lubię pracować
w zespole.

Słucham, gdy inni
mówią.

Lubię wszystkich
moich kolegów i
koleżanki.

Lubię nowe zadania.

Włączam się do
zabawy.

Lubię liczyć.

Lubię gry planszowe.

Kontrakty

Kontrakt zawarty między	
zespołem Szalonych Matematyków	a Nauczycielką, p.
1. Terminowo wykonujemy zadania projektu. 2. Pracujemy zgodnie i podporządkowujemy się poleceniom lidera. 3. Otwarcie wyrażamy swoje zdanie i szanujemy zdanie innych. 4. W razie potrzeby zwracamy się o pomoc do Nauczyciela.	1. Udzielam zespołom konsultacji zgodnie z przygotowanym terminarzem. 2. Pomagam, kiedy zespół prosi o pomoc oraz w sytuacjach trudnych. 3. Odwołuję się do zasad pracy.
Data i podpisy:	Data i podpis:

Kontrakt zawarty między	
zespołem Latających Geniuszy	Nauczycielką, p.
1. Terminowo wykonujemy zadania projektu. 2. Pracujemy zgodnie i podporządkowujemy się poleceniom lidera. 3. Otwarcie wyrażamy swoje zdanie i szanujemy zdanie innych. 4. W razie potrzeby zwracamy się o pomoc do Nauczyciela	1. Udzielam zespołom konsultacji zgodnie z przygotowanym terminarzem. 2. Pomagam, kiedy zespół prosi o pomoc oraz w sytuacjach trudnych. 3. Odwołuję się do zasad pracy.
Data i podpisy:	Data i podpis:

Podział zadań w zespole

Zespół I/II				
Lp.	Zadanie	Kto to zrobi?	Co jest potrzebne?	Termin
1				
2				

Drodzy Przyjaciele!

Witamy Was Serdecznie

w naszej grze.

Przygotowaliśmy dla Was
wspaniałą zabawę oraz
ekwipunek, który pomoże w grze.

Życzymy powodzenia,

Staś i Zosia

Gra terenowa: Dotleniony Matematyk

Pomoce: Staś i Zosia przygotowali dla Was ekwipunek. zegarek, stoper. płachta do transportowania, plan gry, koperty z zadaniami

Podpowiedź organizacyjna dla zespołu: wyznaczcie jedną osobę do mierzenia czasu, jedną do noszenia plecaka, jedną do wyjmowania instrukcji z plecaka, jedną do czytania instrukcji,

Czas wykonania zadania na stacji: do 5 minut

Punktacja: 50 punktów za każde poprawnie wykonane zadanie. za przekroczenie czasu odlicza się 5 pkt.

Cel: Ukończyć grę mieszcząc się w ramach czasowych i zdobywając jak największą liczbę punktów

Nagroda: niespodzianka

Punkty-stacje:

I. *Najszybciej jak potraficie.* Przebiegnijcie szybko pierwszy odcinek drogi. Natychmiast po zatrzymaniu zmierzcie tętno dwóm wskazanym przez lidera osobom (metodą którą poznaliście). Uruchomcie stoper. Zapiszcie wynik pomiaru tętna po minucie. A teraz podzielcie się na dwuosobowe drużyny, wykonajcie masaż odpężający ramion, weźcie 5 głębokich oddechów. Ponownie zmierzcie tym samym osobom tętno po upływie minuty. Zapiszcie wynik pomiaru i porównajcie. Jak zmieniło się tętno? Zapiszcie wnioski.

II. *Trochę wody dla ochłody.* Nasze organizmy potrzebują 2,5 litra wody. Oto ona. Niech każdy z Was wypije ćwierć litra. Ile wody wypiliście razem? Wykonajcie obliczenie i zapiszcie wynik. Pamiętajcie, aby użyć odpowiedniej jednostki miary.

III. *Czas na odpoczynek.* Zmierzcie długość Waszych stóp (w obuwiu). Zapiszcie wyniki pomiaru. Wybierzcie osobę z najdłuższą stopą, która wyznaczy odległość 50 stóp na lewo od dębu. Tu ukryta jest przekąska dla Was. W jakiej odległości od dębu (ile metrów i centymetrów) znajduje się przekąska. Odnajdźcie ją. Spośród produktów z tabeli wybierzcie takie, których łączna wartość kaloryczna dla całej grupy zamknie się w 1000 kalorii. Zaznaczcie w tabeli wybrane przez Was produkty. W odszukanym miejscu wbijcie swoją chorągiewkę.

IV. *Spotkanie w pół drogi.* Dokładnie o godzinie 12.15 spotkacie drużynę przeciwną. Poczekać na nią kwadrans, przywitajcie się. Jest godzina A teraz ... przeciąganie liny. Wyznaczcie spośród siebie 4 osoby. Kto najlepiej tu się sprawdzi? Powodzenia! Zwycięska drużyna dostaje dodatkowo 20 pkt.

V. *Razem sobie poradzimy.* Na miejscu znajdziecie dwa kartony wykonane z różnych materiałów, oszacujcie wagę i wybierzcie przedmiot, który jesteście w stanie przetransportować szybciej i łatwiej do mety. Sprawdźcie, czy może Wam pomóc ekwipunek, który podarowali Wam Staś i Zosia. Wybierzcie właściwy. Wyznaczona osoba z zespołu ma za zadanie zmierzyć czas(niech poda ten czas w minutach i sekundach).

Scenariusz zajęć zintegrowanych do projektu matematycznego pt. „Dotleniony matematyk”

Temat: Zasady pracy w zespole podczas realizacji projektu

Cele dla Ciebie:

- znam i stosuję zasady dobrego wychowania,
- uczestniczę w rozmowie, dyskusji,
- uzasadniam konieczność wywiązania się ze złożonych zobowiązań.

Kryteria oceniania (nacobezu)

Najwyższą oceną dostaną uczniowie, którzy będą aktywni oraz poprawnie zapiszą zdania.

Pytania kluczowe:

- Czy warto mówić, co się myśli i dlaczego?
- Do czego potrzebna nam jest umiejętność słuchania i mówienia?
- Co się dzieje, kiedy nie wywiązujemy się ze zobowiązań?

Metody i formy pracy (wg M. Taraszkiewicz): praca w grupach, rozwiązywanie problemów, pokaz, ćwiczenie, odgrywanie ról, pytania i odpowiedzi

Środki dydaktyczne: list do dzieci, ilustracje przedstawiające relacje między ludźmi, plansza z celami dla ucznia, emotikony, tabela ze zdaniami dotyczącymi umiejętności społecznych,

Przebieg zajęć:

1. Podanie tematu zajęć – odczytanie listu opisującego konflikt między dziećmi
2. Zapoznanie uczniów z celami i kryteriami sukcesu.
3. Określenie własnych umiejętności społecznych – karta pracy 1.
4. Wykonanie w grupach zadań – realizacja scenek dramatycznych - Tematy scenek - Zaproszenie do zabawy. Pytanie o udział w zabawie. Rozmowa o tym, co lubisz robić w czasie przerwy. Umowa dotycząca wspólnej zabawy na przerwach. Omówienie scenek i wnioski: warto mówić, co się myśli i czuje; trzeba wywiązywać się ze zobowiązań.
5. Sformułowanie zdań – zobowiązań i podpisanie kontraktu.
6. Podsumowanie wspólnej pracy.
7. Sprawdzenie realizacji celów. Informacja zwrotna dla ucznia. Podkreślenie wagi pracy grupowej.
 - docenienie dobrych elementów pracy uczniów,

Drodzy Przyjaciele

Mam na imię Czesiek. Piszę do Was, bo muszę opowiedzieć komuś o moim smutku. Chodzę do trzeciej klasy. Nawet lubię chodzić do szkoły, bo lekcje są ciekawe.

Nasza Pani często robi nam fajne niespodzianki. Niestety na przerwach to jest mi strasznie źle. Nie mam co robić.

Chłopaki wymyślają mnóstwo ciekawych zabaw, ale mnie nigdy do nich nie zapraszają. Stoję z boku i czasem chce mi się płakać.

Czesiek

- co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy,
 - co robić, aby poprawić swoje umiejętności.
8. Informacja zwrotna dla nauczyciela – karta pracy 2
 9. Zakończenie zajęć.

Uzupelnij tabelę chmurkami. Chmurki wytnij z następnej strony.

Potrafię	Nie potrafię

Wyrażam swoje zdanie

Lubię pracować
w zespole.

Słucham, gdy inni
mówią.

Lubię wszystkich
moich kolegów i
koleżanki.

Lubię nowe zadania.

Włączam się do
zabawy.

Lubię liczyć.

Lubię gry planszowe.

Temat: Tworzymy grę planszową dla zespołu A/zespołu B

Cele dla nauczyciela:

- A. Uczeń dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli w zakresie 100.
- B. Realizuje w przestrzeni drogę wykonując polecenia: na lewo, na prawo, do przodu, do tyłu. Rysuje figury pod dyktando wykorzystując kierunki oraz liczenie.
- C. Tworzy zasady gry planszowej formułując jasne, krótkie zdania. Zapisuje instrukcję pamiętając o zasadach pisowni.
- D. Tworzy grę planszową współpracując w grupie. Argumentuje swoje zdanie, respektuje potrzeby innych.

Cele dla ucznia:

- znam kierunki, uważnie wykonuję polecenia rysując dyktando matematyczne
- aktywnie uczestniczę w wykonaniu zadania

Kryteria oceniania (nacobezu)

Najwyższą oceną dostaną uczniowie, którzy:

- poprawnie wykonają dyktando,
- będą aktywni podczas tworzenia gry.

Pytania kluczowe:

Do czego potrzebna jest znajomość kierunków? Kiedy może się bardzo przydać? W jakich sytuacjach ważna jest wspólna praca? Czego człowiek raczej nie wykona sam?

Metody i formy pracy (wg M. Taraszkiewicz): praca w grupach, rozwiązywanie problemów, pokaz, ćwiczenie, pytania i odpowiedzi.

Środki dydaktyczne: gry planszowe, plansza do zabawy „Którędy do domu?”, plansza z celami dla ucznia, arkusze papieru, flamastry, pionki, kostki do gry, kolorowy papier, klej.

Przebieg zajęć:

1. Podanie tematu zajęć – Dyktando matematyczne: na papierze w kratkę rysują linie zgodnie z poleceniami. Karta pracy 1.
2. Zapoznanie uczniów z celami i kryteriami sukcesu.
3. Tworzenie w zespołach gry planszowej i instrukcji.
4. Prezentacja prac zespołów.

Podsumowanie wspólnej pracy. Sprawdzenie realizacji celów. Informacja zwrotna dla ucznia. Docenienie pracy uczniów, wskazanie ciekawych elementów, określenie stopnia zaangażowania zespołowego i indywidualnego, ocena.

5. Informacja zwrotna dla nauczyciela.

Dokończ zdanie: *Jestem zadowolony z siebie, ponieważ.....*

Kosz i walizka - Karta pracy 2.

6. Zakończenie zajęć.

Temat: Spotkanie z panem leśniczym.

Cele dla Ciebie:

- zadaję pytania i słucham odpowiedzi,
- aktywnie uczestniczę w spotkaniu.

Kryteria oceniania (nacobezu)

Najwyższą oceną dostaną uczniowie, którzy:

- zapiszą 3 pytania do gościa,
- będą aktywni podczas rozmowy

Pytania kluczowe:

Jak sformułować pytania, aby uzyskać dużo ciekawych informacji?

Metody i formy pracy (wg M. Taraszkiewicz): praca w grupach, rozwiązywanie problemów, pokaz, ćwiczenie, pytania i odpowiedzi.

Środki dydaktyczne: plansza z celami dla ucznia, karta pracy, tekst wywiadu ze skryptu.

Przebieg zajęć:

1. Podanie tematu zajęć – odczytanie wywiadu ze SKRYPTU.
2. Zapoznanie uczniów z celami i kryteriami sukcesu.
3. Po co przeprowadza się wywiady? Jakie pytania i po co się zadaje?
4. Przypomnienie rodzajów zdań. Zdania pytające. Zasady pisowni. - Karta pracy 1
5. Przywitanie Gościa i przeprowadzenie wywiadu. Pożegnanie Gościa.
6. Podsumowanie wspólnej pracy. Zebranie i uporządkowanie zgromadzonych informacji. Ocena ich pod kątem ich przydatności w realizacji projektu.
7. Sprawdzenie realizacji celów. Informacja zwrotna dla ucznia. Podkreślenie wagi pracy grupowej.
 - docenienie dobrych elementów pracy uczniów,
 - co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy,
 - co robić, aby poprawić swoje umiejętności.
8. Informacja zwrotna dla nauczyciela. Dokończ zdanie:
 - *Okazało się, że umiem/nie umiem*
 - *Jestem zadowolony z naszej pracy, ponieważ.....*
9. Zakończenie zajęć.

Staś i Zosia
w szkole

Projekt przyrodniczy

klasa III

Nasza Idealna Eko-Szkoła

Projekt przyrodniczy

L.P.	Przebieg	Pomoce dydaktyczne
Etap początkowy – wprowadzenie		
1.	<p>Wprowadzenie uczniów do tematu projektu</p> <p>a) wypełnienie ankiety dotyczącej ekologicznego stylu życia w domu i w szkole,</p> <p>b) omówienie podstawowych zagadnień, które mają prowadzić do realizacji celów projektu: ekologia, ochrona środowiska, dzikie wysypiska śmieci, recykling, ekośmieci, elektrośmieci; używanie do zakupów koszyków, toreb płóciennych lub bawełnianych zamiast foliowych; kompostowanie odpadów organicznych itp.;</p>	<p>Przykładowa ankieta</p> <p>Zabawa</p>
Etap realizacji		
2.	<p>Przedstawienie harmonogramu realizacji projektu</p> <p>a) przyswojenie i utrwalenie nowo zdobytej wiedzy dzięki grom i zabawom interaktywnym, planszowym</p>	<p>Gra planszowa „Staś i Zosia – młodzi ekolodzy”</p>
3.	<p>Wykonanie makiety „Moja Idealna Ekoszkola”</p> <p>Etapy wykonywanie makiety,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnienie pojęcia makiety, – podział klasy na zespoły zadaniowe (metoda przydzielania funkcji wg uznania nauczyciela), – rozrysowanie planu makiety z uwzględnieniem takich miejsc jak: kącik odpoczynku, piktogramy, rozmieszczeniem samodzielnie wykonanych pojemników itp., – zbiórka materiałów niezbędnych do wykonania makiety, – wykonanie makiety(ustalenie czasu, terminu realizacji). 	<p>Kartony</p>

4.	Warsztaty recyklingowe: – wykonanie zaproszenia na warsztaty dla rodziców, kolegów, koleżanek, – wykonanie pojemników na śmieci w kształcie zwierzątek (delfin - papier (niebieski), żaba - szkło kolorowe (zielony), papuga – plastik (czerwony), łabędź - białe szkło (biały)).	Recyklingowe materiały: zużyte pudełka po lodówce, TV,
5.	Wykonanie piktogramów propagujących postawy proekologiczne i rozmieszczenie ich w budynku szkoły (nie śmiecić, segregacja odpadów)	Na zajęciach technicznych wykonanie piktogramów
6.	Wykorzystanie zdobytej wiedzy w praktyce: Zorganizowanie konferencji z władzami gminy(Wójtem) pt. „Moja idealna EKO-Szkoła”;	Przykładowy zestaw pytań
Etap końcowy – podsumowanie		
7.	Prezentacja rezultatów pracy nad projektem (publiczna prezentacja makiety w szkole w obecności władz gminy, rodziców i społeczności lokalnej, konferencja).	
8.	Dokumentowanie prac wykonanych w czasie projektu	Notatki, portfolio, kronika
9.	Ewaluacja projektu. Ocena zaangażowania poszczególnych uczniów w realizacji projektu.	

Scenariusz zajęć zintegrowanych do projektu przyrodniczego pt.: Nasza idealna Eko-Szkoła

Temat: EKO-SZKOŁA - super szkołą!

1. Cele dla Ciebie:

- wymieniam kolory pojemników do segregacji odpadów,
- uczestniczę w konferencji, uważnie słucham, zadaję pytania,
- segreguję śmieci,
- układam ankietę,
- wyjaśniam pojęcie recyklingu.

2. Metoda/forma

- Podająca
- Praktycznego działania
- Aktywizująca
- Problemowa (rozmowa kierowana)

3. Zasoby/pomoce dydaktyczne

- a) opracowana ankieta,
- b) wykonana przez uczniów makieta „Moja idealna EKO-SZKOŁA”,
- c) ekopojemniki na śmieci, piktogramy,
- d) kronika projektu,
- e) Przykładowy zestaw pytań do Wójta Gminy.

Przebieg zajęć

1. Powitanie wszystkich zebranych na konferencji (uczniów, rodziców, przedstawicieli władz lokalnych).
2. Zaprezentowanie tematyki spotkania.
3. Przedstawienie przez grupy przygotowanych przez siebie materiałów.
 - a) *Grupa 1:* wyniki ankiet opracowanych przez uczniów wraz z nauczycielem na temat ekologicznego stylu życia w szkole i w domu ,
 - b) *Grupa 2:* Zaprezentowanie makiety pt. „Moja idealna EKO-SZKOŁA” z uwzględnieniem miejsc i sposobu zagospodarowania przestrzeni w poszczególnych pomieszczeniach szkoły (kącik odpoczynku, pojemniki na śmieci itp.),

c) *Grupa 3:* Prezentacja ekopojemników (postaci zwierzątek delfin – papier (niebieski), żaba - szkło kolorowe (zielony), papuga – plastik (czerwony), łabędź - białe szkło (biały); + rymowanka „Mówią na mnie żabka Heła, lubie bardzo śmieci zbierać. Gdy wrzucisz do mnie kolorowe szkło, sprzątanie dookoła będzie lepiej szło”.

d) *Grupa 4:* Prezentacja etapów pracy przy realizacji projektu Przedstawienie stanowiska uczniów na temat ekologicznej szkoły

4. Zabranie głosu przez przedstawicieli władz (wójta, itp.), pytania uczniów skierowane do wójta

Przykładowe pytania:

1. Co pan sądzi o stanie środowiska w naszej gminie?
2. Jakie są największe zagrożenia dla okolicznej przyrody?
3. Jakie działania podejmuje gmina i władze, aby chronić lokalne środowisko?
4. Czy na terenie gminy znajdują się obszary warte szczególnej uwagi/pomocy?
5. Czy gmina dysponuje właściwymi środkami finansowymi w celu ochrony środowiska? Co można zrobić, aby ich zwiększyć? (inicjatywa organizacji charytatywnego koncertu)
6. Czy na terenie gminy jest oczyszczalnia ścieków, jeśli nie czy jest szansa na jej powstanie?
7. Czy placówki oświaty na terenie gminy angażują się w projekty chroniące środowisko? Jeśli tak, to w jaki sposób?
8. Jakie działania powinien podjąć każdy z nas aby stać się bardziej ekologicznym? (żarówki energooszczędne, pojemniki na śmieci, zmywarka)
9. Jak się podoba Panu makieta? Czy wprowadziłby Pan jakieś zmiany? Jeśli tak to jakie? Czy podejmie Pan działania umożliwiające realizację „makietyowych pomysłów”?
10. Czy są w gminie źródła energii odnawialnej? (Przewidywane odpowiedzi TAK,NIE) Jeśli tak to jakie?
11. Czy pojemniki zaprojektowane przez uczniów naszej szkoły mogłyby być wykorzystane na terenach innych placówek oświatowych w naszej gminie?

5. Zakończenie wspólnej konferencji, podziękowanie uczestnikom za obecność

6. Ewaluacja:

Podjęcie wspólnych kroków przez zebranych w celu pozyskania sponsorów wśród lokalnych przedsiębiorców w celu dofinansowania zakupu niezbędnych materiałów (butla na wodę). Przedstawienie wspólnego wniosku do władz lokalnych o zakup zmywarki na rzecz szkoły

Temat: Warsztaty recyklingowe.

1. Cele dla Ciebie:

- wiem jak dbać o środowisko, segreguję śmieci,
- umiem współpracować w grupie.

2. Metoda/forma:

- Praktycznego działania

3. Zasoby/pomoce dydaktyczne

- Plastikowe butelki, kartony, klej, zszywacz, gazety, farby, bibuła, krepina,

Przebieg zajęć:

1. Powitanie (uczniów, rodziców).
2. Wprowadzenie do tematu (określenie celu przeprowadzenia zajęć).
3. Wykonanie pojemników do segregacji (praca w grupach):
 - przygotowanie miejsca pracy
 - podział obowiązków w grupie
 - szkicowanie zwierzątek na kartonowych pudełkach delfin – papier (niebieski), żaba – szkło kolorowe (zielony), papuga – plastik (czerwony), łabędź – białe szkło (biały);
 - naklejenie na szkice zwierząt odpowiednich materiałów wcześniej przygotowanych przez uczniów
 - porządkowanie miejsc pracy
 - ustawienie gotowych pojemników (rozmieszczenie ich w wyznaczonych miejscach w szkole)
4. Podsumowanie efektów wspólnej pracy (wymyślanie rymowanek/wierszyków na temat pojemników przedstawiających zwierzątka)
5. Zakończenie zajęć.

Temat: Ekologiczna łamigłówka

Cele dla Ciebie:

- znam podstawowe pojęcia dotyczące ekologii,
- Odczytuję znaki znajdujące się na opakowaniach.

Metoda/forma pracy:

- metoda podająca: wykład,
- metoda praktycznego działania,
- eksponująca: pokaz,
- problemowe: gra dydaktyczna, burza mózgów.

Zasoby/pomoce dydaktyczne

Prezentacja multimedialna na temat ekologii, instrukcja do gry „W poszukiwaniu

śmieci”, kartony z naklejonymi piktogramami, opakowanie po produktach na których znajdują się symbole, karta pracy.

Przebieg zajęć

1. Podanie tematu zajęć.
2. Zapoznanie uczniów z celami zajęć.
3. Wyjaśnienie pojęć dotyczących ekologii (np. łańcuch zależności, nauka, postawy polegające na ochronie środowiska) interpretacja nauczyciela – prezentacja multimedialna przygotowana przez nauczyciela.
4. Zabawa „W poszukiwaniu śmieci”:
Instrukcja do zabawy:
 - nauczyciel zadaje uczniom pytanie: *Jak dużo śmieci znajduje się wokół Ciebie? Sprawdźmy to!*
 - nauczyciel mówi: *Posprzątaj swój plecak i wyjmij rzeczy, które nie powinny się tam znajdować;*
 - nauczyciel przygotowuje 4 kartony na których znajdują się różne piktogramy, tak aby dzieci posegregowały znalezione przez siebie śmieci (i w odpowiedni sposób z nimi postąpiły, np. do ponownego recyklingu, nie wyrzucać do śmietnika(np. baterie))
 - Nauczyciel zadaje uczniom pytania: *Po co segregujemy śmieci? Co się dzieje gdy ludzie nie segregują śmieci, jakie przedmioty należą do ekośmieci?*
5. Nauczyciel ma wcześniej przygotowane kilka opakowań po różnych produktach z piktogramami przedstawiającymi różne czynności, wskazuje na nie, a uczniowie mają za zadanie odgadnąć co dany piktogram oznacza.
6. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy (uczniowie mają za zadanie pokolorować piktogramy odpowiednimi kolorami)
7. Uczniowie prezentują swoje prace organizując wystawę klasową.

